

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

TURİZM İSTATİSTİKLERİ BİLGİ NOTU

I. ÇEYREK 2017

Türkiye İstatistik Kurumu 28/04/2017 tarihinde 2017 yılı I. çeyrek "Turizm İstatistikleri" haber bültenini yayımladı.

2017 yılının I. çeyreğinde 2016 yılının aynı çeyreğine göre;

- Turizm geliri % 17,1 azalarak 3 milyar 370 milyon dolara gerilemiştir. Turizm gelirinin % 71,8'i yabancı ziyaretçilerden, % 28,2'si yurtdışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilmiştir.
- Ziyaretçilerin kişi başına ortalama harcaması 100 dolar azalarak 696 dolara düşmüştür.
- Ziyaretçi sayısı % 5,1 azalarak 4 milyon 845 bin kişiye gerilemiştir.
- Turizm gideri % 44,3 azalarak 856 milyon dolar olmuştur.
- Yurt dışını ziyaret eden vatandaş sayısı % 4,0 artarak 1 milyon 8898 bin kişi olmuştur. Bunların kişi başı ortalama harcaması 391 dolar azalarak 451 dolara gerilemiştir.

Turizm Geliri

Ocak, Şubat, Mart aylarından oluşan 2017 yılı I. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre turizm geliri % 17,1 azalarak 3.369.753 bin dolar olmuştur. Turizm gelirinin % 71,8'i yabancı ziyaretçilerden, % 28,2'si yurtdışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilmiştir. Çıkış yapan ziyaretçi sayısı 2017 yılı I. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre % 5,1 azalarak 4.844.761 kişi, çıkış yapan ziyaretçi başına ortalama harcama ise % 12,6 azalarak 696 dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 1, Grafik 1).

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

Turizm Gideri

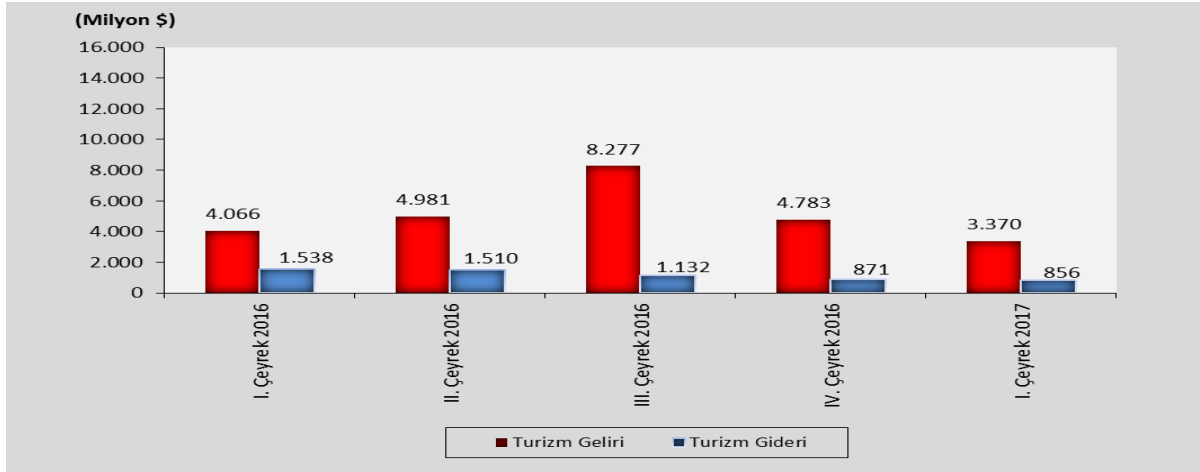
2017 yılı I. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre turizm gideri % 44,3 azalış göstererek 855.786 bin dolara gerilerken, yurtdışını ziyaret eden vatandaş sayısı % 4,0 artarak 1.897.554 bin kişiye yükselmiş, bunların kişi başına yaptığı ortalama harcama % 46,4 azalarak 45 dolara düşmüştür.

Tablo 1. Turizm Gelir ve Gideri

Yıllar	Çeyrekler	Turizm Geliri			Turizm Gideri		
		Turizm Geliri (Bin \$)	Çıkış Yapan Ziyaretçi Sayısı	Kişi Başına Ortalama Harcama (\$)	Turizm Gideri (Bin \$)	Yurt İçi İkametli Giriş Yapan Vatandaş Sayısı	Kişi Başına Ortalama Harcama (\$)
2016	I. Çeyrek	4.066.384	5.107.553	796	1.537.627	1.825.187	842
	II. Çeyrek	4.981.318	7.495.035	665	1.509.693	2.035.818	742
	III. Çeyrek	8.277.009	12.063.311	686	1.131.773	2.234.774	506
	IV. Çeyrek	4.782.729	6.699.430	714	870.700	1.796.130	485
	Yıllık	22.107.440	31.365.330	705	5.049.793	7.891.909	640
2017	I. Çeyrek	3.369.753	4.844.761	696	855.786	1.897.554	451

Kaynak: TÜİK.

Grafik 1. Turizm Gelir ve Gideri

Kaynak: TÜİK.

Harcama Türlerine Göre Turizm Geliri

2017 yılının I. çeyreğinde turizm gelirlerinden kişisel harcamalar geçen yılın aynı çeyreğine göre % 17,1 azalarak 3.103.695 bin dolar, paket tur harcamaları ise % 17,3 azalarak 266.058 bin dolar olmuştur (Tablo 2).

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

Turizm geliri içinde kişisel harcamaların payı % 92,1, paket tur harcamalarının payı % 7,9 ile bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim göstermemiştir (Grafik 2).

Kişisel harcamalar içinde en yüksek paya sahip ilk üç harcama grubu; 26,9 ile diğer mal ve hizmetler, % 26,2 ile yeme-içme ve % 17,3 ile uluslararası ulaştırmadır. Tur hizmetleri harcamaları ise % 0,2 ile kişisel harcamalar içinde en düşük orana sahip harcama türü olmuştur.

Tablo 2. Harcama Türlerine Göre Turizm Geliri (I. Çeyrek: Ocak-Mart)

(Bin \$)

Harcama Türleri	Toplam			Çıkış Yapan Yabancı			Çıkış Yapan Vatandaş (Yurt Dışı İkametli)		
	2016	2017	Değişim (%)	2016	2017	Değişim (%)	2016	2017	Değişim (%)
Kişisel Harcamalar	3.744.812	3.103.695	-17,1	2.565.152	2.144.536	-16,4	1.151.448	937.928	-18,5
Yeme-içme	990.961	813.011	-18,0	609.499	527.059	-13,5	381.461	285.952	-25,0
Konaklama	532.430	398.850	-25,1	485.016	367.311	-24,3	47.414	31.539	-33,5
Sağlık	174.128	208.051	19,5	109.112	122.845	12,6	65.016	85.206	31,1
Ulaştırma (Türkiye içi)	314.461	247.133	-21,4	207.068	171.957	-17,0	107.393	75.176	-30,0
Spor, eğitim, kültür	46.534	35.994	-22,7	36.195	28.652	-20,8	10.339	7.341	-29,0
Tur hizmetleri	6.426	5.409	-15,8	6.116	4.957	-18,9	311	452	45,4
Uluslararası ulaştırma	675.236	538.333	-20,3	453.121	331.013	-26,9	222.114	207.319	-6,7
Cep telefonu dolaşım harcamaları	18.845	12.747	-32,4	-	-	-	-	-	-
Marina hizmet harcamaları	9.367	8.484	-9,4	-	-	-	-	-	-
Diğer mal ve hizmetler	976.423	835.684	-14,4	659.024	590.742	-10,4	317.399	244.942	-22,8
Giyecek ve ayakkabı	554.636	482.971	-12,9	410.745	357.909	-12,9	143.891	125.061	-13,1
Hediyelik eşya	216.127	187.767	-13,1	145.706	124.210	-14,8	70.422	63.558	-9,7
Halı, kilim vb.	12.660	22.573	78,3	9.326	21.675	132,4	3.334	899	-73,1
Diğer harcamalar	192.999	142.373	-26,2	93.247	86.949	-6,8	99.752	55.425	-44,4
Paket Tur Harcamaları	321.572	266.058	-17,3	315.104	260.067	-17,5	6.468	5.991	-7,4
Toplam Turizm Geliri	4.066.384	3.369.753	-17,1	2.880.256	2.404.603	-16,5	1.157.915	943.919	-18,5

Kaynak: TÜİK.

Harcama Türlerine Göre Turizm Gideri

2017 yılının I. çeyreğinde turizm giderlerinden kişisel harcamalar geçen yılın aynı çeyreğine göre % 51,0 azalarak 597.891 bin dolar, paket tur harcamaları % 18,9 azalarak 257.894 bin dolar olmuştur (Tablo 3).

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

Tablo 3. Harcama Türlerine Göre Turizm Gideri (I. Çeyrek: Ocak-Mart)

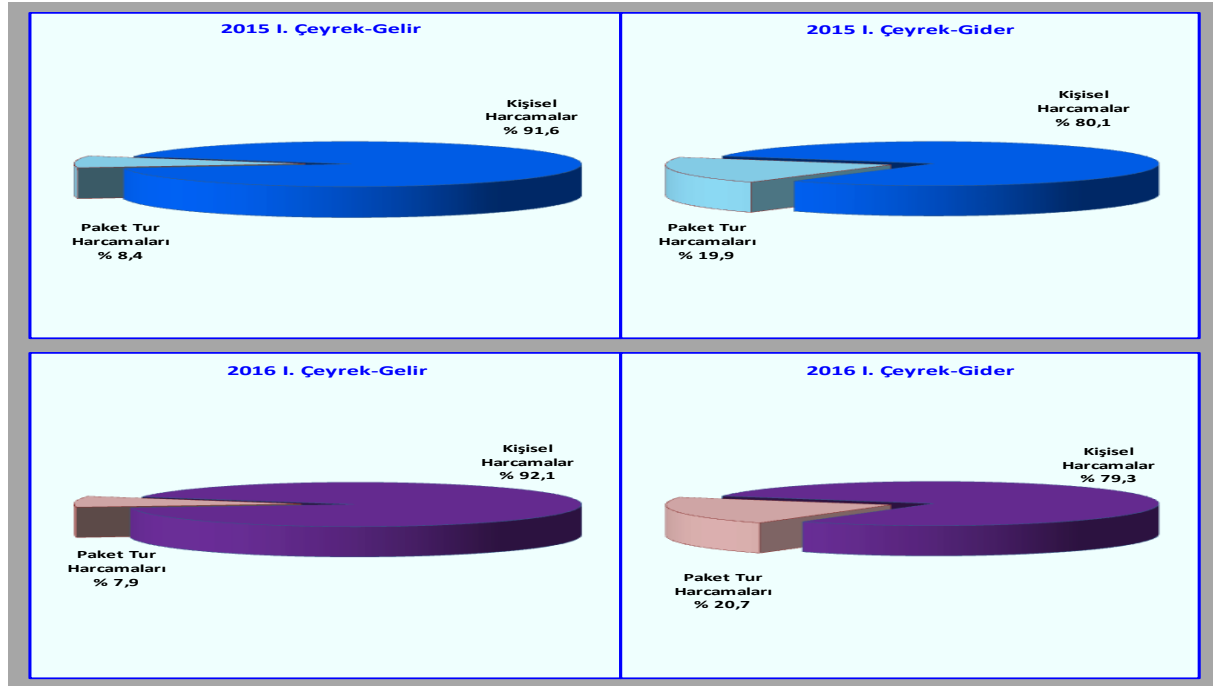
Harcama Türleri	2016	2017	Değişim (%)
Kişisel Harcamalar	1.219.776	597.891	-51,0
Yeme-içme	310.823	165.204	-46,8
Konaklama	315.298	171.780	-45,5
Sağlık	972	2.345	141,2
Ulaştırma	65.585	33.511	-48,9
Spor, eğitim, kültür	8.953	4.781	-46,6
Tur hizmetleri	1.397	69	-95,0
Uluslararası ulaştırma	58.036	27.579	-52,5
Cep telefonu dolaşım harcamaları	23.071	22.349	-3,1
Diğer mal ve hizmetler	435.640	170.271	-60,9
Giyecek ve ayakkabı	51.988	27.433	-47,2
Hediyelik eşya	182.756	76.914	-57,9
Halı, kilim vb.	5.772	891	-84,6
Diğer harcamalar	195.124	65.034	-66,7
Paket Tur Harcamaları	317.851	257.894	-18,9
Toplam Turizm Giderleri	1.537.627	855.786	-44,3

Kaynak: TÜİK.

Turizm giderleri içinde kişisel harcamaların payı % 79,3'ten % 69,9'a gerilerken, paket tur harcamalarının payı % 20,7'den % 30,1'e yükselmiştir (Grafik 2).

Kişisel harcamalar içinde en yüksek paya sahip ilk üç harcama grubu; % 28,7 ile konaklama, % 28,5 ile diğer mal ve hizmetler, % 27,6 ile yeme-içmedir. Sağlık harcamaları ve tur hizmetleri harcamaları ise kişisel harcamalar içinde en düşük değere sahip harcama türleri olmuştur.

Grafik 2. Harcama Türlerine Göre Turizm Gelir ve Gider Dağılımı (I. Çeyrek: Ocak-Mart)

Kaynak: TÜİK.

Bu konuyla ilgili haber bültenine www.tuik.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.